

2004 NCP-verklaring inzake reizen naar Birma

Bij het Nationaal Contact Punt OESO Richtlijnen (NCP) is in november 2002 een vraag gesteld over zeven reisorganisaties¹ die reizen naar Birma blijven organiseren ondanks herhaalde oproepen van het Birma Centrum Nederland (BCN) en de vakbonden om hun activiteiten in dat land stop te zetten. Gezien het gebruik van dwangarbeid door de militaire junta in Birma en het beleid van de Internationale Arbeidsorganisatie en de Nederlandse regering ten aanzien hiervan, meenden FNV en CNV dat de reisorganisaties met hun reizen naar Birma in strijd handelen met de aanbevelingen van de OESO Richtlijnen. Deze Richtlijnen stellen namelijk dat ondernemingen in landen waar zij werkzaam zijn, het bestaande beleid volledig moeten respecteren en dat zij met de standpunten van andere belanghebbenden rekening moeten houden. Hoofdstuk IV/1(c) over Werkgelegenheid en Arbeidsverhoudingen verlangt dat ondernemingen, in het kader van de van toepassing zijnde wetten, regelgeving en de heersende gebruiken op het gebied van arbeidsverhoudingen en tewerkstelling, een bijdrage leveren aan de uitbanning van alle vormen van dwangarbeid.

Het NCP heeft met de vakbonden en de betreffende reisorganisaties in eerste instantie een apart gesprek gevoerd in de lente van 2003, waarna het in een tweede gesprek in juli 2003 de vakbonden en de reisorganisaties gezamenlijk heeft gesproken.

Centraal in deze vraag stond de discussie binnen de OESO/CIME (Comité voor Internationale Investeringen en Multinationale Ondernemingen) over de reikwijdte van de Richtlijnen. De discussie draaide om de vraag of de Richtlijnen alleen toepasbaar zijn op *investeringen* van ondernemingen of dat ze ook toepasbaar zijn op *handel en diensten* (waaronder toerisme valt). In het eerste gesprek met de vakbonden had het NCP gesteld dat de uitkomst van deze discussie in de CIME richtinggevend is in de vraag over de reisorganisaties. De vraag kon weliswaar in behandeling worden genomen, maar het NCP kon geen formele verklaring afleggen zolang de discussie in de CIME gaande was.

Vóór het tripartiete overleg met de vakbonden en de reisorganisaties zou plaatsvinden, werd door de CIME besloten dat handel & diensten - uitsluitend voor zover deze plaatsvinden in een investeringscontext - onder de OESO Richtlijnen vallen. Bij de vraag over de reizen naar Birma zijn de OESO Richtlijnen dus niet van toepassing omdat er, zoals uit de gesprekken bleek, geen sprake was van een investeringscontext.

Omdat tijdens de procedure informatie is verkregen die alle betrokken partijen kan helpen voortgang te boeken in deze situatie, heeft het NCP besloten – hoewel het geen formele uitspraken kan doen – enige punten in overweging te geven (zie annex). Het baseert zich daarbij op de algemene waarden zoals opgenomen in de Richtlijnen en die relevant zijn voor de activiteiten van de reisorganisaties in deze concrete situatie.

¹ 1Asian Way of Life, Far Holidays International, Fox Vakanties, Koning Aap Reizen, Outsight Travel, Summum Reizen, VNC Travel.

Annex: overwegingen inzake reizen naar Birma

Ten aanzien van de overheid:

De Nederlandse overheid heeft aangegeven alle activiteiten in Birma te ontmoedigen. FNV vindt dat toerisme in ál zijn vormen moet stoppen; alle activiteiten van reisorganisaties richting Birma zouden moeten worden gestaakt. FNV vat het ontmoedigingsbeleid van de overheid op als een oproep tot een totale boycot. De reisorganisaties vatten het niet op als een *de facto* verbod. Zij menen dat het ontmoedigingsbeleid ruimte laat aan activiteiten die bijdragen aan verbetering van het lot van de bevolking van Birma. Gezien de verschillende opvattingen van de beide partijen zou de overheid er goed aan doen meer duidelijkheid te verschaffen over haar beleidsintenties.

Ten aanzien van reisorganisaties:

Vraag u – in het licht van het ontmoedigingsbeleid van de overheid - af of het verantwoord is reizen naar Birma te organiseren. Als u deze vraag bevestigend beantwoordt:

- Vermijd plaatsen waarvan met zekerheid kan worden gesteld dat zij met behulp van dwangarbeid tot stand zijn gekomen of worden onderhouden.
- Richt u op kleinschalig toerisme; vermijd de staatshotels maar maak gebruik van voorzieningen waarvan opbrengsten ten goede komen aan Birmese personen i.p.v. direct aan het Birmese regime. Maak gebruik van lokale gidsen i.p.v. overheidsagenten bij het staatstoerisme-agentschap MTT
- Maak (potentiële) toeristen via uw brochures, voorlichtingsbijeenkomsten, websites etc. attent op de politieke situatie in Birma. Verstrek hen expliciete informatie over de bezorgdheid van de internationale gemeenschap over het politieke- en militaire klimaat en de ILO-veroordeling op het terrein van dwangarbeid. Verwijs zowel naar informatie van voor- als tegenstanders van een boycot van Birma zodat toeristen zelf een besluit kunnen nemen. Attendeer op het ontmoedigingsbeleid van de Nederlandse overheid en verwijs naar de verklaring daarover (bij voorkeur via een link naar de websites van het Ministerie van Economische Zaken en/of Buitenlandse Zaken)